

Prop. 127 L

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i alkoholloven (åpningsdager for salg av alkoholholdig drikk)

*Tilråding fra Helse- og omsorgsdepartementet 20. juni 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i denne proposisjonen å åpne for at AS Vinmonopolet kan holde sine butikker åpne jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften. Det foreslås videre å åpne for salg av alkoholholdig drikk fra AS Vinmonopolet og dagligvarebutikker på valgdager og dager for folkeavstemning.

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår ikke nå endringer i regelverket for hvilke klokkeslett det kan skje utlevering av bestilt alkoholholdig drikk.

2 Bakgrunn

Bevillingsordningene og statlige rammer for når omsetning av alkoholholdig drikk kan finne sted er sentrale virkemidler i alkoholpolitikken, da begrensninger i tilgjengeligheten er av de mest effektive virkemidlene for å redusere skader fra alkoholbruk. Tilgjengelighetsbegrensninger i form av at salg krever bevilling og at bevillingshaver må forholde seg til statlige og kommunale rammer for utøvelse av bevillingen, er derfor viktige og nødvendige.

Detaljene rundt hvordan disse rammene skal utformes, må imidlertid vurderes når det oppstår behov for det. For et par år tilbake var det en bred

debatt om skjenketidene. Det ble da avklart at det var politisk flertall for å opprettholde de statlige normal- og maksimaltidene for skjenking av alkoholholdig drikk.

Senere har vi fått en debatt om det er behov for å endre bestemmelsene som gir forbud mot salg på enkelte dager. Ikke minst er det reist spørsmål ved om det er hensiktsmessig å ha ulike regler for dagligvarebutikkene og Vinmonopolet.

3 Høringen

Høringsnotat om endringer i reglene om åpningsdager for salg av alkoholholdig drikk mv. ble 27. januar 2014 sendt på offentlig høring med frist 28. april 2014. Notatet ble sendt til følgende instanser:

Departementene

AS Vinmonopolet

Barneombudet

Datatilsynet

Forbrukerombudet

Helsedirektoratet

Konkurransetilsynet

Landets fylkesmenn/Sysselmannen på Svalbard

Landets politidistrikt

Mattilsynet

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Politidirektoratet
 Regjeringsadvokaten
 Riksadvokaten
 Statens helsetilsyn
 Statens institutt for rusmiddelforskning (Sirus)
 Statens råd for likestilling av funksjonshemmede
 Stortingets ombudsmann for forvaltningen
 Universitetet i Bergen
 Universitetet i Oslo
 Universitetet i Tromsø

Landets kommuner

Actis
 Akademikerne
 Anonyme alkoholikere
 Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske for-
 bund (AEF)
 Av-og-til
 Blå Kors
 Bryggeri- og drikkevareforeningen
 De norske lenker
 Den norske legeförening
 Det hvite bånd
 Det norske totalavholdsselskap
 Fagrådet innen rusfeltet i Norge
 Familieklubbene
 Fondet for forskning og folkeopplysning om edru-
 skap
 Forbundet mot rusgift
 Forut
 Frelsesarmeen
 Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO)
 Handelens ølsalgsråd
 IOGT Norge
 Juba
 Juvente
 Kirkens bymisjon
 Kirkens sosialtjeneste
 KS
 Landsforbundet mot stoffmisbruk
 Landsforeningen for utekontakter
 Landslaget for rusfri oppvekst
 Landsorganisasjonen i Norge (LO)
 MA – rusfri trafikk og livsstil
 Norges colonialgrossisters forbund
 Norges handikapforbund
 Norske vinklubbers forbund
 Norsk helse- og avholdsforbund
 Norsk narkotikapolitiförening
 Norske jernbaneavantgard
 Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)
 NHO reiseliv
 Pilsens venner
 Rusmisbrukernes interesseorganisasjon

Samarbeidsforummet av funksjonshemmedes
 organisasjoner (Safo)
 Samarbeidsforum for norske kollektiv
 Små alkoholprodusenters förening
 Ungdom mot narkotika
 Unio
 Vin- og brennevinleverandørenes förening (VBF)
 Virke
 Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Departementet mottok 95 høringsvar. Av disse hadde følgende 84 merknader:

Justis- og beredskapsdepartementet
 Landbruks- og matdepartementet
 Helsedirektoratet
 Statens institutt for rusmiddelforskning
 Politidirektoratet
 Vinmonopolet
 Asker kommune
 Askøy kommune
 Aurskog-Høland kommune
 Bamble kommune
 Bardu kommune
 Bærum kommune
 Bømlo kommune
 Drammen kommune
 Drangedal kommune
 Elverum kommune
 Fitjar kommune
 Fjell kommune
 Flekkefjord kommune
 Flora kommune
 Gjesdal kommune
 Grimstad kommune
 Horten kommune
 Jondal kommune
 Jølster kommune
 Larvik kommune
 Leirfjord kommune
 Lenvik kommune
 Levanger kommune
 Lund kommune
 Mandal kommune
 Nedre Eiker kommune
 Nesset kommune
 Nittedal kommune
 Nordre Land kommune
 Oppedgård kommune
 Oslo kommune
 Porsgrunn kommune
 Rennesøy kommune
 Rælingen kommune

Røyken kommune
 Sandefjord kommune
 Sarpsborg kommune
 Sauda kommune
 Sauherad kommune
 Skaun kommune
 Ski kommune
 Skien kommune
 Skiptvet kommune
 Skjåk kommune
 Sokndal kommune
 Songdalen kommune
 Stokke kommune
 Stordal kommune
 Stranda kommune
 Tinn kommune
 Tromsø kommune
 Tønsberg kommune
 Ullensaker kommune
 Vanylven kommune
 Verran kommune
 Våga kommune
 Øksnes kommune
 Øvre Eiker kommune
 Ålesund kommune
 Ås kommune
 Åseral kommune

Actis
 Actis Møre og Romsdal
 Akademikerforbundet
 Bryggeri- og drikkevareforeningen
 Den norske legeforeningen
 Det Norske Totalavholdsselskap (DNT)
 Fellesorganisasjonen (FO)
 Hovedorganisasjonen Virke
 IOGT
 Kirkens bymisjon
 Kvekersamfunnet
 Landsorganisasjonen i Norge (LO)
 Per-Arne Skogstad
 Spekter
 Unio
 Victor Borgenvik
 Vin- og brennevinleverandørenes forening

Følgende høringsinstanser har svart på høringsbrevet, men uttaler at de ikke har merknader eller at de ikke ønsker å avgi høringsuttalelse:

Arbeids- og sosialdepartementet
 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
 Forsvarsdepartementet
 Klima- og miljødepartementet
 Kunnskapsdepartementet

Samferdselsdepartementet
 Utenriksdepartementet

Riksadvokaten

Sør-Fron kommune

KS
 Anonyme alkoholikere

4 Gjeldende rett

De statlige rammene for når salg av alkoholholdig drikk kan skje, er gitt i alkoholloven § 3-4 for salg av drikk over 4,7 volumprosent fra AS Vinmonopolet og i alkoholloven § 3-7 for salg av alkoholholdig drikk som inneholder høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Bestemmelsene om hvilke dager det ikke er tillatt å selge alkoholholdig drikk, finner vi i bestemmelsenes tredje ledd.

For salg av øl og annen alkoholholdig drikk som inneholder 4,7 volumprosent alkohol eller mindre, gjelder følgende:

«Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.»

For AS Vinmonopolet gjelder følgende bestemmelse:

«Salg fra AS Vinmonopolets utsalg er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, jul-, nyttårs-, påske- og pinseften og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og på folkeavstemning vedtatt ved lov.»

Reglene er sammenfallende, med det unntak at salg på jul-, nyttårs-, påske- og pinseften er tillatt for øl og annen alkoholholdig drikk som inneholder 4,7 volumprosent eller mindre, mens det er forbudt å selge sterkere drikker disse dagene.

Tidligere hadde man også bestemmelser som forbød skjenking av brennevin på enkelte dager, men disse er nå opphevet, jf. Ot.prp. nr. 86 (2003–2004).

Vinmonopolet kan inngå avtale med transportører om å levere ut varer bestilt via telefon og nettbutikk. Vinmonopolet har i dag en distribusjonsavtale med Posten om levering av alkoholholdig drikk via postkontor, post i butikk og ved hjemkjøring.

Utlevering må skje innenfor Vinmonopolets åpningsdager og -tider, som etter loven § 3-4 kan være mellom klokken 08.30 og 18.00 på hverdager og klokken 08.30 og 15.00 på lørdager. Kravet til utleveringstider er tatt inn i distribusjonsavtalen.

Alkoholloven § 2-5 første ledd gir tidsbegrensninger for utlevering av alkoholholdig drikk ved privat innførsel. Begrensningene tilsvarer bestemmelsene for salg fra Vinmonopolet, slik at det er forbudt med utlevering på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften, samt på valg- og folkeavstemningsdager, og slik at utlevering må skje innenfor tider som tilsvarer de maksimale åpningstider for AS Vinmonopolet.

5 Høringsforslaget

5.1 Åpningsdager

I høringsnotatet ble det foreslått å åpne for at AS Vinmonopolet kan holde sine butikker åpne jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften. Det ble videre foreslått å åpne for salg av alkoholholdig drikk fra AS Vinmonopolet og dagligvarebutikker på valgdager og dager for folkeavstemning.

5.2 Tidspunkt for utlevering

Høringsinstansene ble videre bedt om å vurdere om det bør gjøres endringer i regelverket for når det kan skje utlevering av alkoholholdig drikk bestilt via Internett eller telefon fra AS Vinmonopolet. Dersom utlevering ikke lenger skal begrenses av Vinmonopolets åpningstider, ba departementet om høringsinstansenes syn på om utlevering i prinsippet bør stilles fritt til å foreta utlevering hele døgnet eller om det bør settes andre tidsbegrensninger, for eksempel tilsvarende maksimalsalgstidene for øl, slik at adgangen utvides til kl. 20.00 på hverdager og til kl. 18.00 på lørdager.

Det ble også bedt om høringsinstansenes syn på om en ev. endring for AS Vinmonopolet bør følges av tilsvarende endring for adgangen til utlevering av privatimportert vare.

6 Åpningsdager

6.1 Høringsinstansenes syn

6.1.1 Oversikt over høringsinstansenes syn

84 høringsinstanser har kommentert forslaget. 43 instanser, herunder 30 kommuner, er enige i forslaget om å oppheve forbudene mot salg fra Vin-

monopolet på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften og forbudet mot salg på valg- og folkeavstemningsdager, og ytterligere tre instanser har ingen innvendinger mot forslagene. 23 instanser, herunder 14 kommuner, er uenige i forslagene, og ytterligere fire instanser ser ikke behov for de foreslåtte endringene. Åtte instanser mener forbudet mot salg på valg- og folkeavstemningsdager bør oppheves, men at forbudet mot salg fra Vinmonopolet på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften bør opprettholdes, og enkelte instanser tar til orde for å åpne for salg på nyttårs-, påske- og pinseaften, men ikke på julaften.

Bryggeri- og drikkevareforeningen og Vin- og brennevinleverandørenes forening (VBF) er blant de som støtter forslaget. *VBF* skriver:

«VBF vil peke på at Vinmonopolet har en viktig funksjon i den norske alkoholpolitikken og at det i dag er bred politisk støtte for å opprettholde ordningen. Vinmonopolet har i løpet av de siste årene også opparbeidet seg en sterk posisjon i befolkningen og blir rangert høyt på oversiktene over norske bedrifter med best omdømme. Likevel velger svært mange å handle alkohol andre steder enn på Vinmonopolet; grensehandelen øker hvert år, tax-freesalget er stadig bedre tilrettelagt og dermed høyt, og tollvesenet gjør beslag av en slik karakter at det er nærliggende å regne med omfattende, kriminell omsetning av alkohol.

VBF mener det er avgjørende at departementet legger forholdene til rette for at Vinmonopolet i årene som kommer, har muligheten til å kunne utvikle seg og tilby sine kunder best mulig service.»

VBF påpeker videre at det er konkurransevridende at en alkoholkategori har anledning til lengre salgstider enn andre.

Virke mener også at en utvidelse av Vinmonopolets åpningstid vil være positivt for å redusere grensehandel. *Virke* uttaler videre at de deler departementets syn på at en slik økning vil ha marginale konsekvenser.

Justis- og beredskapsdepartementet er enig i forslagene og i at endringene vil ha relativt marginale alkoholpolitiske konsekvenser.

Arbeidsgiverforeningen Spekter uttaler at de:

«støtter utviklingen om et mer åpent og tilgjengelig Norge, også i den delen av tjenesteproduksjonen som staten er ansvarlig for gjennom sitt monopol.»

Nittedal kommune uttaler:

«Kommunen er i utgangspunktet kritisk til enhver utvidelse av rammene for salg av alkoholholdig drikk som kan føre til økt misbruk, men [er] likevel kommet frem til at den foreslåtte utvidelsen vil være mest i samsvar med samfunnets forventninger om tilgjengelighet veid opp mot mulige negative konsekvenser.»

For andre høringsinstanser faller vurderingen annerledes ut. *FO* er mot endringene og mener at

«de muligheter som ligger i alkoholloven for å begrense tilgjengelighet til alkohol skal benyttes. Dette for å redusere de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan føre til. Det er viktig å se sammenhengen mellom salgs- og skjenkepolitikk og rusmiddelforebyggende arbeid.»

IOGT uttaler at

«en lang rekke oppmykninger av politikken som enkeltvis har liten betydning for alkoholforbruk og skader, til sammen kan bidra til en kraftig økning i alkoholforbruket. Vi mener derfor at det, ut fra et folkehelseperspektiv, er grunn til å være skeptisk til ytterligere liberaliseringer av alkoholloven.»

6.1.2 Særlig om valgdager mv.

Noen høringsinstanser har uttalt seg særlig om valgdagene.

Sarpsborg kommune er mot å åpne opp for flere salgsdager, og mener at

«det er riktig å opprettholde forbudet mot salg fra Vinmonopolet på valgdagen. At vinmonopolet holdes stengt valgdagen blir lagt merke til i befolkningen og det bør markeres at enkelte dager og anledninger er alkoholfrie.»

Nesset kommune er derimot enig i forslagene, og uttaler:

«Bakgrunnen for forbudet på valgdagen har endret seg i takt med utviklingen i samfunnet. Forbudet skulle hindre at folk møtte opp beruset på valgdagen. Forbudet om skjenking av alkohol på valgdagen er tidligere opphevet, og i dagens samfunn er det mange som forhåndstemmer. Dermed er forbudet av salg i Vinmonopolet og dagligvarehandelen på valgdagen

blitt en symbolregel uten nevneverdige konsekvenser.»

Øvre Eiker og Nedre Eiker kommuner framholder at salg av alkohol på valgdagen ikke vil ha betydning for gjennomføringen av valg i kommunene.

Larvik kommune har tilsvarende synspunkter, og legger til at

«en eventuell fremtidig løsning med e-valg vil også være med på, dersom den blir innført, å underbygge argumentet [...] om at tiden har løpt fra forbudet mot salg av alkohol på valgdagen.»

Statens institutt for rusmiddelforskning skriver:

«Et eventuelt alkoholsalg på disse dagene vil utgjøre en enda mindre relativ økning i salgstiden enn [forslaget om aftenene], og det vil sannsynligvis ikke ha noen effekt på det totale alkoholsalget eller på omfanget av alkoholrelaterte skader. Det kan imidlertid tenkes at det å åpne for alkoholsalg disse dagene, vil kunne ha litt betydning for oppslutningen om en generelt restriktiv alkoholpolitikk.»

6.1.3 Særlig om jul-, påske-, pinse- og nyttårsaften

Et flertall av næringsaktørene og kommunene støtter forslaget om å åpne for salg fra Vinmonopolet på aftenene. *Grimstad kommune* er en av disse. Kommunen peker på at

«dette fører til at det vil bli sammenfallende regler for dagligvarehandelen og AS Vinmonopolet for når det er tillatt med salg av alle typer alkoholholdig drikk, noe som er mer logisk og hensiktsmessig. Dessuten er Grimstad kommune enig i at dette bare vil ha marginale alkoholpolitiske konsekvenser nettopp fordi salg av øl fra dagligvarehandelen allerede er tillatt disse dagene.»

Argumentet om at det bør være sammenfallende salgsdager for salg av øl mv. fra dagligvarehandelen og salg fra Vinmonopolet, gjentas av flere andre kommuner.

De som er mot forslaget har ulike begrunnelser for dette.

Unio uttaler at

«spesielt i forbindelse med høytider som jul, nyttår og påske hvor vi vet at det konsumeres

mye alkohol, vil økt tilgjengelighet kunne gi uheldige helsepolitiske og sosialpolitiske konsekvenser.»

Det Norske Totalavholdsselskap uttaler at

«i avveiningen mellom å legge til rette for mer publikumsvennlige impuls kjøp av alkohol på offentlige fest- og høytidsdager og de både generelle og konkrete konsekvenser dette vil ha, bør føre var-prinsippet gjelde.»

Også *Legeforeningen* framholder føre var-prinsippet. Foreningen peker videre på at alkoholforbruket har økt betydelig de siste tiår, og at

«Legeforeningen er bekymret for konsekvensen av samfunnets alkoholforbruk og for signaleffekten som ligger i departementets forslag.»

Foreningen viser også til at en nylig publisert studie fra Statens institutt for rusmiddelforskning viser at flere og flere nordmenn gir sin støtte til en restriktiv alkoholpolitikk.

IOGT viser til at nordmenns alkoholforbruk svinger på den måten at vi drikker mest i helger og høytider, at salget er høyest i forkant av helligdager og fridager da mange er hjemme med barna, og at de frykter at man vil se en økning i salg og forbruk i disse høykonsum-periodene, og at økningen i hovedsak vil skje blant personer med høyt alkoholforbruk. *IOGT* peker også på at de tror de aller fleste klarer å planlegge alkoholforbruket sitt slik at de rekker å handle inn i forkant av høytidene.

Skjåk og *Vågå kommuner* viser til at utvidede åpningstider fører til økt alkoholkonsum og at det

«ikkje er tilrådeleg å lette tilgjenge til alkohol inn mot høgtider og andre fridagar, fordi impuls kjøp i siste liten ofte skjer av personar og i familiar der det allereie er eit stort alkoholforbruk.»

Videre uttaler kommunene at

«høringsforslaget tek utgangspunkt i reint praktiske spørsmål om serviceholdningar, og det hevdar at det er nødvendige tiltak for å sikre god oppslutning om vinmonopolordninga, ... [men at det] ser ut til at fleirtalet av befolkninga aksepterer restriksjonar på sal og skjenking av alkohol, for å sikre den delen av befolkninga som har utfordringar knytt til bruk av alkohol.»

Flere av de kommunene som er mot forslaget, viser til at det ikke vil være i tråd med innholdet i kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan. *Vanylven kommune* uttaler at det ikke

«er noko folkekrav om at Vinmonopolet skal halde ope desse dagane. Publikum er vande med at polet er stengt på desse fire «aftenane» og innrettar seg etter det. Det kan då kanskje verke noko unødvendig å opne for sal på Vinmonopolet desse dagane. [...] Når både nasjonale og lokale mål (jfr. rusmiddelpolitisk handlingsplan vedteke i k.styret 28.01.14) er å redusere totalforbruket av alkohol, kan ein stille spørsmål om det er mogleg å nå dette målet når ein foreslår at tilgangen til alkohol skal verte lettare.»

Landsorganisasjonen i Norge er uenig i at det vil ha marginale alkoholpolitiske konsekvenser å åpne for salg fra Vinmonopolet på aftenene, og viser til at drikke med høyt alkoholinnhold i dag er strengere regulert ut fra at skadepotensialet er høyere. *Kirkens bymisjon* uttaler seg på lignende måte, og *Helsedirektoratet* mener at det bør vurderes om en oppmykning vil bidra til å viske ut skillet mellom sterkere og svakere alkohol, et skille som er begrunnet i det økte skadepotensialet i de sterkere alkoholgruppene. Direktoratet viser til at hensynet til dette skillet, må

«balanseres opp mot behovet for å sikre Vinmonopolets oppslutning og legitimitet i en befolkning som stiller stadig høyere krav til service og tilgjengelighet. Utviklingen de siste tiår med stor økning i antall utsalg, selvbetjente butikker og utvidede åpningstider har antakelig bidratt til å sikre Vinmonopolets oppslutning i befolkningen. Dersom denne utviklingen går for langt, vil det imidlertid være en fare for at monopolordningen mister sin relevans og begrunnelse som alkoholpolitisk virkemiddel.»

Vinmonopolet (uttalelsen er avgitt av flertallet i Vinmonopolets styre) og *Actis* mener det er grunn til å skille mellom julaften på den ene siden og de øvrige aftenene på den andre.

Vinmonopolet uttaler:

«Åpne vinmonopolbutikker julaften vil [...] kunne skyve innkjøp av sterke alkoholdrikker enda nærmere julefeiringen. Dette er egnet til å øke risikoen for alkoholmisbruk og problemer i forbindelse med julehøytiden der behovet for

beskyttelse for mange er ekstra stort. Åpne vinmonopolbutikker julaften er neppe noe utbredt ønske fra folk flest. Kommersielle hensyn taler også for at Vinmonopolet holdes stengt julaften. En avveining av alkoholpolitiske hensyn og hensynet til tilgjengelighet tilsier derfor at lovforbudet mot salg fra Vinmonopolets butikker på julaften bør opprettholdes.»

Actis skriver:

«Actis ser at små endringer i de ulike alkoholpolitiske virkemidlene kan være med på å styrke deres legitimitet, samtidig ser vi at den totale virkningen av også små endringer kan bli store.

[...] Det er vanskelig å si hvor stor økning de 4-5 dagene i året som nå foreslås vil føre til hos problemdrikkere, men det er slik vi ser ingen alkoholpolitisk grunn til at nettopp disse dagene, med unntak av julaften, skal være unntak fra en hovedregel.

Når vi holder julaften utenom, skyldes det tradisjonen for barns deltakelse i feiringen av denne dagen, og bekymringsfulle tall om flere titusen barn som melder om julaftener som har blitt ødelagt av voksnes alkoholbruk.»

Vin- og brennevinleverandørenes forening uttaler på sin side at foreningen ikke kan se

«at det vil være tungtveiende argumenter for at Vinmonopolet ikke skal kunne være åpent julaften. Rent logistikkmessig når det gjelder vareleveranser til butikk, vil det dessuten være en fordel. [...] Tomt-i-hyllen er et problem i forbindelse med julesalget, og åpent på julaften vil kunne avhjelpe dette og bidra til bedre service overfor publikum i romjulen.»

Statens institutt for rusmiddelforskning har ikke tatt stilling til forslagene, men uttaler følgende om konsekvensene av forslaget:

«Som et generelt utgangspunkt er det godt dokumentert at økning i tilgjengelighet til alkohol er forbundet med økt konsum og økt omfang av alkoholrelaterte skader. I Norge står salget fra AS Vinmonopolet for vel halvparten av butikkisalget av alkohol (regnet i ren alkohol) og ved å holde åpent 4 (formodentlig korte) dager mer i året, vil økningen i salgstid fra AS Vinmonopolets butikker trolig være på omkring 1 %. På 1970- og 80-tallet var det i perioder lørdagsstengning av butikkene til de stat-

lige alkoholmonopolene i Finland, Norge og Sverige, og evalueringer av disse – relativt større – endringene i salgstider, viste at effekten på det totale alkoholsalget var liten eller ingen. Man fant heller ingen endringer i omfanget av alkoholrelaterte skader som vold og trafikkuulykker, men reduksjoner i omfang av offentlig beruselse og behov for avrusing kunne tyde på at denne tilgjengelighetsbegrensningen hadde en effekt på grupper med et svært høyt alkoholkonsum. På dette grunnlaget kan man anta at den foreslåtte adgangen til å holde åpent på nevnte dager for AS Vinmonopolet neppe vil få noen effekt på den totale alkoholomsetningen eller det totale omfanget av alkoholrelaterte skader, men det kan imidlertid tenkes at noen høykonsumenter vil drikke mer enn de ellers ville gjort i disse fridagene.

Oppslutningen om effektive alkoholpolitiske virkemidler som monopolordning og begrensning av tilgjengelighet har økt i den norske befolkningen i seinere år, og dette kan delvis sees i sammenheng med økt tilgjengelighet. Økning i antall salgsdager som sidestiller AS Vinmonopolet og dagligvarebutikkene, vil derfor kunne bidra til å styrke eller befeste oppslutningen om monopolordningen.»

6.1.4 Særlig om personalpolitiske og bedriftsøkonomiske hensyn

Flere høringsinstanser kommenterer forslaget virkning på de ansattes arbeidsforhold og Vinmonopolets økonomi.

Skien kommune er blant kommunene som er for de foreslåtte endringene, men poengterer at de forutsetter at ansattes interesser og rettigheter ivaretas på en god måte i forhandlinger med fagforeningen.

Vinmonopolet skriver:

«Vinmonopolet kan ikke holdes åpent nevnte aftener før partene blir enige om endrede overenskomster. Vinmonopolet kan heller ikke pålegge ansatte overtid på aftenene. Overtidsarbeidet på aftenene uten endrede overenskomster tilfredsstiller ikke vilkårene i arbeidsmiljøloven for når ansatte kan arbeide overtid.

Valgdagen og dager for folkeavstemning, er i dag arbeidsdager for Vinmonopolets ansatte, slik at her vil endringen kun være at butikkene har åpent på dager som før ble brukt til rydding, varetelling etc.»

Landsorganisasjonen i Norge skriver følgende:

«For AS Vinmonopolet er arbeidstidene hjemlet i kollektiv tariffavtale. Det er bare tariffpartene som ved enighet kan endre disse. LO vil ikke forskottere eventuelle forhandlinger, men påpeke at mindre sammenhengende fritid for ansatte og mer ufrivillig deltid kan bli et resultat av eventuelt endrede åpningstider. Det siste rammer erfaringsmessig kvinner.»

Også *Akademikerforbundet* og *FO* peker på at de ansatte ved Vinmonopolet i dag har tariffestet fri på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften. Det pekes på at det ved en reforhandling vil fremmes krav om kompensasjon for ubekvem arbeidstid, og at en åpning for arbeid de aktuelle dagene kan øke problematikken knyttet til ufrivillig deltid.

Når det gjelder de økonomiske aspektene uttaler *Vinmonopolet*:

«Innenfor de åpningsdager og åpningstider alkoholloven fastsetter, må Vinmonopolet legge bedriftsøkonomiske hensyn til grunn slik at butikkene bærer sine egne kostnader. Dette betyr i praksis at åpningsdager og åpningstider må reduseres der det ut fra lokale forhold er nødvendig for at driften skal gå i økonomisk balanse.

Vinmonopolet fastsetter åpningsdager og åpningstider for landets vinmonopolbutikker ut fra om forventet salgsinntekt står i forhold til driftskostnadene ved å ha butikken åpen. Det samme vil gjelde jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften, samt valgdagen i den grad forbudet mot salg fra Vinmonopolets butikker blir opphevet.

Opphevelse av forbudet mot salg fra Vinmonopolets butikker jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften, samt valgdagene gir økt tilgjengelighet og dermed noe økt salg. Hvor stor salgsøkningen vil bli, er vanskelig å si, men det er ikke grunn til å tro at det vil bli en stor salgsøkning.»

Akademikerforbundet peker på følgende:

«Ut fra et bedriftsøkonomisk perspektiv, har Akademikerforbundet en klar formening at åpningstidene vil slå negativt ut for Vinmonopolet. Økning i det totale salget vil være marginal. Noe av salget på disse dagene vil tas fra andre dager. Lønnskostnadene vil øke [...]»

Vin- og brennevinleverandørenes forening uttaler:

«VBF er innforstått med at oppheving av forbudet mot salg på nevnte dager ikke automatisk vil føre til åpne butikker. Vinmonopolet bør ha anledning til en konkret, kommersiell vurdering av hver butikk med hensyn til om den skal være åpen, noe som også gjøres i dag.»

6.2 Departementets vurderinger

6.2.1 Overordnet vurdering

Bakgrunnen for forbudene mot salg på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften og forbudet mot salg på valg- og folkeavstemningsdager, er at tilgjengelighetsbegrensninger virker hemmende på forbruket som igjen påvirker skadeomfanget. At forbudene gjelder de nevnte dager har kulturelle og historiske begrunnelser.

Departementet vil sikre en virksom og bærekraftig alkoholpolitikk. Hovedlinjene i alkoholpolitikken skal opprettholdes. Innenfor hovedlinjene, må det vurderes om det er nødvendig med justeringer. Når endringer vurderes, skal de ikke vurderes isolert, men tiltakene og deres effekter må ses i sammenheng med øvrige tiltak og endringer i senere tid. Mange små endringer kan, som enkelte høringsinstanser påpeker, potensielt føre til store samlede effekter. Samtidig må unødvendige og uvirksomme reguleringer fjernes, ikke minst for å sikre legitimiteten til alkoholpolitikken som helhet. Forslagene om å åpne for salg på valgdager og aftener må ses i dette perspektivet. Departementet mener de alkoholpolitiske virkningene av forslagene vil være marginale, og at endringene kan bidra til å øke oppslutningen om monopolordningen som sådan, jf. høringsuttalelsen til Statens institutt for rusmiddelforskning.

6.2.2 Valgdager og dager for folkeavstemning

Etter departementets oppfatning har tiden løpt fra forbudet mot salg på valgdagene. Formålet med forbudet var å understreke det høytidelige ved valghandlingen og å forebygge at personer møter beruset opp for å avgi stemme. Som det går fram ovenfor, er det et mindretall som mener at forbudet bør opprettholdes. Departementet er enig med de instanser som framholder at det fortsatt er behov for å understreke det høytidelige ved valghandlingen, men vil påpeke at dette ikke innebærer at forbudet mot salg av alkohol disse dagene bør opprettholdes. Dette ikke minst fordi

det uansett skjenkes alkohol på valgdager. I tillegg kommer det faktum at dagens valgordning innebærer at svært mange forhåndsstemmer. I og med at mange avlegger sin stemme på andre dager enn på selve valgdagen, blir forbudet mot alkoholsalg på valgdagen en symbolregel uten særlig faktisk innhold.

Dette understøttes av vurderingen fra Statens institutt for rusmiddelforskning, som framholder at de alkoholpolitiske konsekvenser av en endring må antas å være marginale.

Departementet foreslår på denne bakgrunn å oppheve forbudet mot salg av alkohol på stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov. Se forslagene til endringer i alkoholloven §§ 3-4 og 3-7, samt merknader til disse. Tilsvarende oppheves forbudet mot utlevering på valgdagene, se også forslaget til endringer i § 2-5 og merknader til denne.

6.2.3 Jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften

Departementet har vurdert spørsmålet om det bør åpnes for salg fra AS Vinmonopolet på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften grundig.

Enkelte høringsinstanser trekker fram at det i Norge er tradisjon for å regulere sterkere alkoholholdig drikk strengere enn drikk som inneholder mindre alkohol, begrunnet i ulikt skadepotensiale. Departementet vil påpeke at forslaget om å åpne for salg fra Vinmonopolets utsalg på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften, innebærer en svært liten utvidelse av tidsrommet sterkere alkoholholdige varer gjøres tilgjengelige fra Vinmonopolet. Hovedskillene mellom sterkere alkoholholdig drikk og svakere alkoholholdig drikk, herunder forskjeller i aldersgrenser og omsetningsform, opprettholdes.

Det faktum at disse aftenene er knyttet til høytid og for mange til langfri, har gitt grunn til en grundig vurdering. Som det påpekes av høringsinstansene, konsumeres det mye alkohol i helger og rundt høytidene, og behovet for beskyttelse for barn og andre tredjepersoner kan derfor være ekstra stort rundt disse periodene, kanskje særlig i forbindelse med julaften.

Noen høringsinstanser trekker fram at oppslutningen om alkoholpolitikken og detaljsalgsmonopolet er god, og at det dermed ikke er behov for å åpne for salg disse dagene for å sikre legitimiteten til monopolet.

Departementet skal imidlertid bemerke at det må kunne legges til grunn at å åpne for salg fra Vinmonopolet på disse dagene bare vil ha margi-

nale alkoholpolitiske konsekvenser, ikke minst fordi salg av øl mv. fra dagligvarehandelen uansett er tillatt disse dagene. Departementet vil trekke fram at Statens institutt for rusmiddelforskning skriver at man kan anta at forslaget neppe vil få noen effekt på det totale omfanget av alkoholrelaterte skader, og at instituttet videre skriver at den økte oppslutningen vi har sett om monopolordningen mv. delvis kan ses i sammenheng med økt tilgjengelighet.

På denne bakgrunn mener departementet at oppheving av forbudet mot salg fra Vinmonopolet på aftenene må antas å ha marginale effekter for folkehelsen, og at oppheving tvert om kan være egnet til å bidra til å styrke oppslutningen om monopolet da det vil innebære en forenkling for befolkningen.

Departementet foreslår på denne bakgrunn å oppheve forbudet mot salg av alkohol på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften. Se forslaget til endringer i alkoholloven § 3-4, samt merknader til denne. Tilsvarende oppheves forbudet mot utlevering på aftenene, se også forslaget til endringer i § 2-5 og merknader til denne.

Forslaget innebærer at forbudet mot at salg og utlevering kan skje disse dagene oppheves. Spørsmålet om i hvilken grad Vinmonopolets butikker faktisk vil holde åpent disse dagene har også blant annet personalpolitiske og bedriftsøkonomiske sider. For spørsmål knyttet til disse sidene ved forslaget, se omtalen i kapittel 8 om økonomiske og administrative konsekvenser.

7 Tidspunkt for utlevering

7.1 Høringsinstansenes syn

71 høringsinstanser har uttalt seg om tidsbegrensningene for utlevering av alkoholholdig drikk. 19 instanser, herunder 13 kommuner, mener at dagens regler bør beholdes. *Larvik kommune* uttaler at

«målet om å begrense skadevirkninger av alkoholkonsum må vektlegges sterkere enn Postens praktiske utfordringer forbundet med å håndtere ulike utleveringsavtaler. Det bør ikke være Postens logistikkutfordringer som er bestemmende for den statlige alkoholpolitikken.»

Det pekes videre på at utviklingen går i retning av stadig kortere utleveringstid for varer bestilt på nett, og at å tillate en utvidelse av tidsrommet det er anledning til å utlevere varer i praksis vil være å

anse som en utvidelse av åpningstidene til AS Vinmonopolet, noe som vurderes som utilrådelig.

Akademikerforbundet og *Unio* uttaler at tidspunkt for utlevering fortsatt bør følge Vinmonopolets åpningstider, men at man subsidiært kan vurdere å følge salgstidene for øl.

Mellom fem og ti instanser har ingen innvendinger mot å oppheve eller endre begrensningene, mens om lag førti er klart for å oppheve eller endre begrensningene. *Grimstad kommune* uttaler:

«Kommunens syn må sees i sammenheng med endringer generelt i det norske samfunnet både hva gjelder infrastruktur, handlevaner og forventninger til en tjeneste.»

Bryggeri- og drikkevareforeningen uttaler at de ikke har innvendinger mot at begrensningene oppheves, verken når det gjelder varer fra Vinmonopolet eller privatimport.

For de instanser som drøfter saken nærmere, synes begrunnelsen for å ville endre bestemmelsene å være knyttet til forenkling. *Horten kommune* uttaler at endrede utleveringstider vil gjøre regelen enklere å håndtere for utleveringsstedene. Enkelte framhever også at endring av begrensningene etter deres oppfatning vil få liten betydning for tilgjengeligheten til alkohol og dermed ikke vil ha stor alkoholpolitisk betydning. *Virke* uttaler:

«En rekke av Virkes medlemmer har post i butikk. Selv om det må antas at det ikke er beheftet med særlige problemer å holde seg til gjeldende tidsbegrensninger, mener Virke at det vil virke forenkling om man begrenser omfanget av ulike grenser for utlevering mv.»

Statens institutt for rusmiddelforskning uttaler følgende vedrørende spørsmålet om utlevering av drikk bestilt via telefon eller Internett fra Vinmonopolet:

«Dette utgjør formodentlig en svært liten del av salget fra AS Vinmonopolet, og en økning i tidene for utlevering vil sannsynligvis ikke ha noen effekt på det totale salget og formodentlig ikke ha noen betydning for oppslutningen om monopolordningen.»

Instituttet berører ikke spørsmål knyttet til utlevering av privatimporterte varer.

Vin- og brennvinleverandørenes forening, *Vinmonopolet* og *Spekter* mener at begrensningene

bør oppheves for varer levert fra Vinmonopolet, men ikke for privatimporterte varer. *Vin- og brennvinleverandørenes forening* uttaler:

«Kunder med lang vei til nærmeste utsalg og/eller kunder som det ikke er hensiktsmessig for å handle i en vinmonopolbutikk, kan bestille og få tilsendt varer fra Vinmonopolet. [...] At utleveringen fra Posten stenger før de fleste andre utsalg, forsterker den dårlige tilgjengeligheten for disse kundene. [...] Når det gjelder utlevering av privatimporterte varer, mener VBF at all konkurranse til Vinmonopolets enerett ikke bør utvides. Utlevering av privatimport vil være raskest og billigst i sentrale strøk der Vinmonopolets butikk tetthet er størst. [...] Dersom privatimporten blir lettere tilgjengelig, vil salget kunne øke vesentlig og bidra til å utfordre Vinmonopolets legitimitet som den dominerende aktør Vinmonopolet skal være. [...] VBF mener derfor at utleveringstiden for privatimport bør følge de tidsbegrensningene som gjelder for Vinmonopolets butikker.»

Fra uttalelsen fra *Vinmonopolet* hitsettes:

«Siden privatimport konkurrerer med alle Vinmonopolets salgskanaler, særlig butikkene, gir det ikke et riktig bilde å likestille utleveringstiden for privatimport med utleveringstiden til Posten for varer fra Vinmonopolet. Vinmonopolet mener derfor at utleveringstiden for privatimport bør følge samme tidsbegrensninger som gjelder for Vinmonopolets butikker.»

Blant de som foreslår et konkret alternativ til dagens regulering, tas det til orde for at begrensningene bør følge Postens åpningstider eller at de bør følge maksimaltidene eller de lokale salgstidene for øl mv. fra dagligvarebutikkene.

Helsedirektoratet problematiserer saken på følgende måte:

«Etter Helsedirektoratets syn vil en åpning for utlevering av bestilte varer utenfor ordinære salgstider kunne innebære en uthuling av regelverket.

Det vises for det første til at det ikke kun er forbrukere som er bosatt i lang avstand fra et Vinmonopol som har anledning til å bestille varer via internett. Noen Vinmonopol har også tilbud om hjemkjøring. Med dagens teknologi er det ingen hindring for at varene kan utleveres samme dag. Dersom reglene om utle-

veringstider oppheves, vil det derfor kunne innebære at en del forbrukere, i stedet for å handle i butikk innenfor åpningstiden, velger å bestille varene for hjemlevering etter stengt tid.»

Helsedirektoratet peker også på at høringsnotatet ikke berører hvilken betydning oppheving av utleveringsbegrensningene vil ha for utlevering av forhåndsbestilte varer fra dagligvarehandelens nettbutikker mv.:

«I denne sammenheng vil direktoratet påpeke at enkelte aktører i dagligvarebransjen som selger øl over internett, opererer med såkalte utleveringspunkter, der forbrukeren kan avhente varer som er bestilt over nett. Det er lite som i realiteten skiller slike utleveringspunkter fra en ordinær butikk i denne sammenheng. Det må videre antas at det også for disse er mulig å utlevere varer samme dag.»

7.2 Departementets vurdering

Spørsmålet er om regelen om at Posten og eventuelle andre utleverere AS Vinmonopolet måtte inngå avtale med og utleverere av privatimportert vare, må holde seg til Vinmonopolets åpningstider ved utlevering av alkoholholdig drikk, bør endres eller ikke. Dette gjelder både der varene hentes på postkontor/post i butikk og der varene leveres ut av Posten.

Bakgrunnen for dagens ordning tilsvarende grunnlaget for bestemmelsen om åpningstidene til Vinmonopolet: Begrensede åpningstider begrenser tilgjengeligheten, noe som påvirker konsum og skadeomfang i positiv retning.

Ved utlevering etter bestilling til Vinmonopolet per telefon eller Internett og ved privatimport, går det imidlertid noe tid mellom bestilling og utlevering. Dette innebærer at vi ikke i samme grad som ved kjøp i fysiske butikker vil snakke om impulskjøp. Slik sett slår begrunnelsen bak tidsbegrensningen ikke til i like stor grad som for fysiske utsalg. Dette taler for å endre ordningen slik at utlevering ikke begrenses av Vinmonopolets åpningstider. På den annen side skal det påpekes at utviklingen går i retning av stadig kortere utleveringstid for varer bestilt på nett, noe som svekker argumentasjonen over.

Flertallet av høringsinstansene er for å gjøre endringer. Av de som presenterer sitt syn på hvordan utlevering bør være regulert, er det et mindretall som ønsker å ta helt bort tidsbegrensninger for utlevering. Flertallet ønsker at utleve-

ring skal følge utleveringsstedets eller Postens åpningstider, eventuelt at utlevering skal følge salgstidene for øl. Av de som ønsker sistnevnte skriver noen at de ønsker at de lokale salgstidene skal være avgjørende, og andre at maksimaltidene for salg av øl mv. bør legges til grunn.

Det framstår som om de fleste av de høringsinstansene som ønsker endringer, legger et forenklingsspektiv til grunn. Posten bør kunne levere vinpakker når de leverer andre pakker og man bør kunne hente en pakke i post i butikk dersom man også kan kjøpe øl på det aktuelle tidspunkt. Dersom man opphevet utleveringsbegrensningene fullstendig, ville man oppnå en slik forenkling. Mange høringsinstanser tar imidlertid til orde for å erstatte begrensningene med andre, mer liberale begrensninger, herunder å harmonisere utleveringsbegrensningene med maksimaltidene for øl fra dagligvarebutikk. Imidlertid er det få eller ingen høringsinstanser som problematiserer at dette vil føre til fortsatt ulike tider dersom kommunen har fastsatt strengere salgstider lokalt. Noen tar til orde for at de lokale salgstidene for øl skal legges til grunn. Departementet kan imidlertid ikke se at det vil være praktisk, hvis det først skal gjøres en endring i dagens regelverk av forenklingssgrunner, at Posten og andre utleverere skal måtte forholde seg til ulike og skiftende utleveringstider i landets kommuner. Det faktum at post i butikk i en del tilfeller har andre åpningstider enn vertsbutikken, problematiseres heller ikke. Ulike åpningstider for ulike serviceoppgaver under samme tak kan derfor ikke løses alene ved omregulering av utleveringstidene for alkoholholdig drikk.

De fleste av de høringsinstansene som har vurdert spørsmålet, synes å ha utlevering av varer bestilt fra Vinmonopolet i tankene. En del kommenterer også utlevering av privatimporterte varer, og som det går fram ovenfor er det enkelte høringsinstanser som mener at utleveringsbegrensningene bør endres for varer bestilt fra Vinmonopolet, men ikke for privatimporterte varer.

Departementet mener at det ikke er framført gode nok grunner for å gjøre en sondering mellom utlevering av varer bestilt per telefon eller Internett fra Vinmonopolet og privatimporterte varer. Bakgrunnen for ønsket om å endre utleveringsbegrensningene, er hensynet til forenkling der salgstransaksjonen finner sted på et tidspunkt og utlevering senere. Det vil ikke føre til noen forenkling dersom Posten må forholde seg til ulike utleveringstider for varer levert fra henholdsvis Vinmonopolet og utenlandske aktører, noe som også

påpekes i høringsuttalelsen fra Virke. Et slikt krav ville ev. også måtte vurderes nærmere EØS-rettslig.

Helsedirektoratet er den eneste høringsinstansen som tar opp forholdet til utlevering av forhåndsbestilte varer fra dagligvarebutikker. Departementet ser at det her oppstår problemstillinger som må vurderes nærmere.

Departementet skal bemerke at bakgrunnen for å løfte spørsmålet om utleveringsbegrensningene i høringsnotatet var å vurdere forenkling ved fjernhandel. Departementet ser at det i tillegg til fjernhandel fra Vinmonopolet og privatimport, i samfunnet blir mer og mer aktuelt med fjernhandel fra dagligvarebutikker, noe som reiser nye problemstillinger når spørsmål om forenkling ved utlevering skal vurderes.

Departementet mener at høringsinnspillene har reist en rekke spørsmål som ikke er vurdert grundig i høringsnotatet, og vil derfor ikke fremme noe endringsforslag knyttet til utleveringsbegrensningene. Departementet viser til at Virke, som har en rekke medlemmer med post i butikk, framholder at det må antas at det ikke er beheftet med særlige problemer å holde seg til gjeldende tidsbegrensninger. Departementet vil imidlertid vurdere saken nærmere, og komme tilbake til spørsmålet om tidsbegrensninger for utlevering på Posten mv.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatet pekte departementet på at flere åpningsdager vil påvirke kostnadene til Vinmonopolet, og at det ikke er gitt at flere salgsdager totalt sett vil innebære en positiv økonomisk gevinst for AS Vinmonopolet. Det ble også pekt på at flere åpningsdager vil ha konsekvenser av personalpolitisk art, jf. blant annet at monolets ansatte per i dag har tariffestet fri på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften.

Flere av høringsinstansene har også tatt opp disse spørsmålene.

Åpning for salg av alkohol på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften vil innebære administrative og økonomiske konsekvenser for AS Vinmonopolet.

Departementet vil bemerke at oppheving av forbudet mot salg fra Vinmonopolet de aktuelle dagene ikke automatisk vil føre til åpne butikker. Personalpolitiske og bedriftsøkonomiske hensyn må tas i betraktning.

Vinmonopolets ansatte har tariffestet at de har fri jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften. Ansattes rettigheter skal ivaretas, og åpne butikker disse dagene vil derfor kreve forhandlinger og løsninger med fagforeningene.

Åpne butikker de aktuelle dagene vil uansett medføre konsekvenser for de ansatte i form av ugunstig arbeidstid. Dessuten er det slik at Vinmonopolet har utfordringer knyttet til ufrivillig deltid fordi mange handler i tilknytning til helgene. Åpning de aktuelle dagene vil kunne forsterke dette.

Departementet skal videre bemerke at det innenfor de rammene alkoholloven setter, er opp til kommunene å vurdere hvilke salgstider de vil tillate. Også butikkene og Vinmonopolet må vurdere hva slags åpningstider og -dager som er ønskelige når de søker om bevilling. Når det gjelder det statlige eide Vinmonopolet, må de faktiske åpningsdagene besluttes av Vinmonopolet selv i samråd med eier. Det må antas at flere åpningsdager vil føre til noe mersalg, men de ekstra dagene vil også ta salg fra øvrige salgsdager. Dette påvirker behovet for bemanning og de totale kostnadene til AS Vinmonopolet. Per i dag har ikke alle Vinmonopolets butikker åpent alle ukedager. Kundegrunnlaget avgjør hvilke åpningsdager og -tider som er aktuelle. Også når det gjelder aftenene og valgdagene må kundegrunnlaget vurderes. Også andre hensyn kan spille inn, ikke minst når det gjelder julaften. Dette innebærer at det kan være aktuelt å differensiere mellom de ulike aftenene og mellom ulike utsalg.

Åpning for salg av alkohol i dagligvarehandelen på valgdager antas imidlertid ikke å medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser for dagligvarehandelen. Butikkene er uansett åpne disse dagene, og det vil heller være slik at en lovendring vil føre til redusert behov for å informere om at alkoholholdig drikk ikke kan selges denne dagen. Heller ikke Vinmonopolet vil oppleve administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning ved at det åpnes for salg på valgdagene mv. Vinmonopolets ansatte har ikke fri på slike dager, forskjellen vil derfor bare bestå i at butikkene holdes åpne mens slike dager per i dag benyttes til vasking, rydding og lignende.

9 Merknader til bestemmelsene

Merknader til forslagene om endringer i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v:

Til § 2-5 andre ledd:

Bestemmelsen angir hvilke dager det er forbudt å utlevere alkoholholdig drikk ved privatimport. Bestemmelsen er endret slik at den ikke lenger omfatter jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften og stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov. Etter dette er det kun på søn- og helligdager samt på 1. og 17. mai at utlevering er forbudt, noe som tilsvarer bestemmelsene i §§ 3-4 og 3-7 om salg av alkoholholdig drikk.

Til § 3-4 tredje ledd:

Bestemmelsen angir hvilke dager det er forbudt å selge alkoholholdig drikk fra AS Vinmonopolets utsalg. Bestemmelsen er endret slik at den ikke lenger omfatter jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften og stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov. Etter dette er det kun på søn- og helligdager samt på 1. og 17. mai at salg er forbudt, noe som tilsvarer bestemmelsen i § 3-7 om salg av alkoholholdig drikk som inneholder 4,7 volumprosent alkohol eller mindre.

Til § 3-7 tredje ledd:

Bestemmelsen angir hvilke dager det er forbudt å selge alkoholholdig drikk som inneholder 4,7 volumprosent alkohol eller mindre fra innehaver av kommunal salgsbevilling. Bestemmelsen er endret slik at den ikke lenger omfatter stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov. Etter dette er det kun på søn- og helligdager samt på 1. og 17. mai at salg er forbudt, noe som tilsvarer bestemmelsen i § 3-4 om salg av sterkere alkoholholdig drikk fra AS Vinmonopolet.

Helse- og omsorgsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i alkoholloven (åpningsdager for salg av alkoholholdig drikk).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i alkoholloven (åpningsdager for salg av alkoholholdig drikk) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i alkoholloven (åpningsdager for salg av alkoholholdig drikk)

I

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 2-5 andre ledd skal lyde:

Utlevering av alkoholholdig drikk ved privat innførsel er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

§ 3-4 tredje ledd skal lyde:

Salg fra AS Vinmonopolets utsalg er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

§ 3-7 tredje ledd skal lyde:

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

